

Projectplan flora en fauna, clusters 311.003, 311.007 & 314.003 te Heerde

Projectgegevens

Opdr. gvr.: Woonstichting Triada
Betreft: Projectplan
Opgest.: [REDACTED]
Datum: 21-07-2025 (versie 3)

Project: P25-0245
Locatie: clusters 311.003, 311.007 en
314.003 (deels), Heerde
Uitvoering: De Slijpkruik Ecologie B.V.

1. Beschrijving plangebied en werkzaamheden

1.1 Inleiding, beschrijving plangebied en werkzaamheden

In Heerde is Woonstichting Triada voornemens om woningen te verduurzamen. De onderzoekslocatie betreft een deel van een woonwijk in de bebouwde kom van Heerde (afbeelding 1.1, 1.2 & 1.3). Intern bij woonstichting Triada wordt dit plangebied 'Molenkamp midden' genoemd. Triada heeft haar woningbezit onderverdeeld in 'clusters'. Woonstichting Triada is voornemens om de woningen te verduurzamen. In 2023 heeft adviesbureau De Slijpkruik Ecologie een quickscan uitgevoerd (Ecologische quickscan clusters 311.003, 311.007 en 314.003 & 315.001 te Heerde; Mossink 2023). Voor de 2 woningen aan de Veerstraat, cluster 301.002, is een separate quickscan uitgevoerd (Flora- & faunaonderzoek Cluster 301.002 Veerstraat 18 & 20 te Heerde, Mossink, 2023).

Uit de quickscans is gebleken dat de bebouwing potentieel geschikt is als nestplaats voor huismussen en gierzwaluwen en als verblijfplaats voor vleermuizen. Onder andere door aanwezigheid van openingen naar ruimtes onder de dakpannen, ruimtes tussen kantpannen en overstek, en achter panelen aan de voor- en achterkanten van de woningen.

In 2023 en 2024 heeft De Slijpkruik Ecologie B.V. aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw en vleermuizen uitgevoerd (Onderzoek beschermde soorten clusters 311.003, 311.007 & 314.003 te Heerde; Mossink J. & Van den Berg-Lowijs, L. 2024 en Flora- & faunaonderzoek Cluster 301.002 Veerstraat 18 & 20 te Heerde, Mossink, 2023). Uit deze onderzoeken blijkt aanwezigheid van verblijfplaatsen van 2 zomer-/paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en 12 nestplaatsen van huismus. Nestplaatsen van gierzwaluw werden niet aangetroffen. Ter verduurzaming wordt dakisolatie aangebracht aan de binnenzijde, zal spouwisolatie worden aangebracht (waar dit nog niet het geval is), en zal incidenteel voegwerk hersteld worden. Ook vinden werkzaamheden plaats aan daken, zoals vervangen van dakramen en het saneren van een asbesthoudende dakbeschotplaat en hiervoor worden dakpannen verwijderd en herplaatst. Een negatief effect op aangetroffen verblijfplaatsen van vleermuizen en huismussen is daarom niet uitgesloten. De werkzaamheden zullen plaatsvinden buiten het broedseizoen, waardoor verstoring van broedgevallen door bijvoorbeeld het werken vanaf steigers tevens is uitgesloten.

Het plangebied bestaat uit delen van 4 clusters. Van cluster 314.003 behoren 17 van de in totaal 27 woningen in dit cluster tot het plangebied. De overige woningen behoren tot het plangebied Molenkamp Noord te Heerde dat geldt als een separaat project en zijn als zodanig niet in voorliggend projectplan opgenomen. De aantallen woningen, adressen en ingrepen zijn te vinden in tabel 1.1. Van cluster 311.003 zijn na afronding van de inventarisaties 2 woningen verkocht, waardoor dit cluster nu nog uit 11 woningen bestaat. In totaal bestaat het plangebied daarmee uit 49 woningen. Van cluster 301.002 (bestaande uit slechts 2 woningen in totaal) is 1 woning ook opgenomen in voorliggend projectplan.

Tabel 1.1: Adressenlijst en ingrepen clusters 301.002, 311.003, 311.007 & 314.003 te Heerde

Cluster	Aantal woningen	Straat + huisnummer	Ingrep
301.002	1	Veerstraat 18	Verduurzaming (enkel spouw-isolatie)
311.003	11	Kamilleweg 2, 4, 6, 10, 12, 14, 37, 43, 47, 49, 53, te Heerde	Verduurzaming
311.007	20	Klaverweg 13-23 (oneven), Molenkampweg 40-50 (even), Papaverweg 1-15 (oneven) te Heerde	Verduurzaming
314.003	17	De Wikke 1-7 (oneven), Kamilleweg 59, 61, 65, 71, 73, Klaverweg 22-36 (even) te Heerde	Verduurzaming

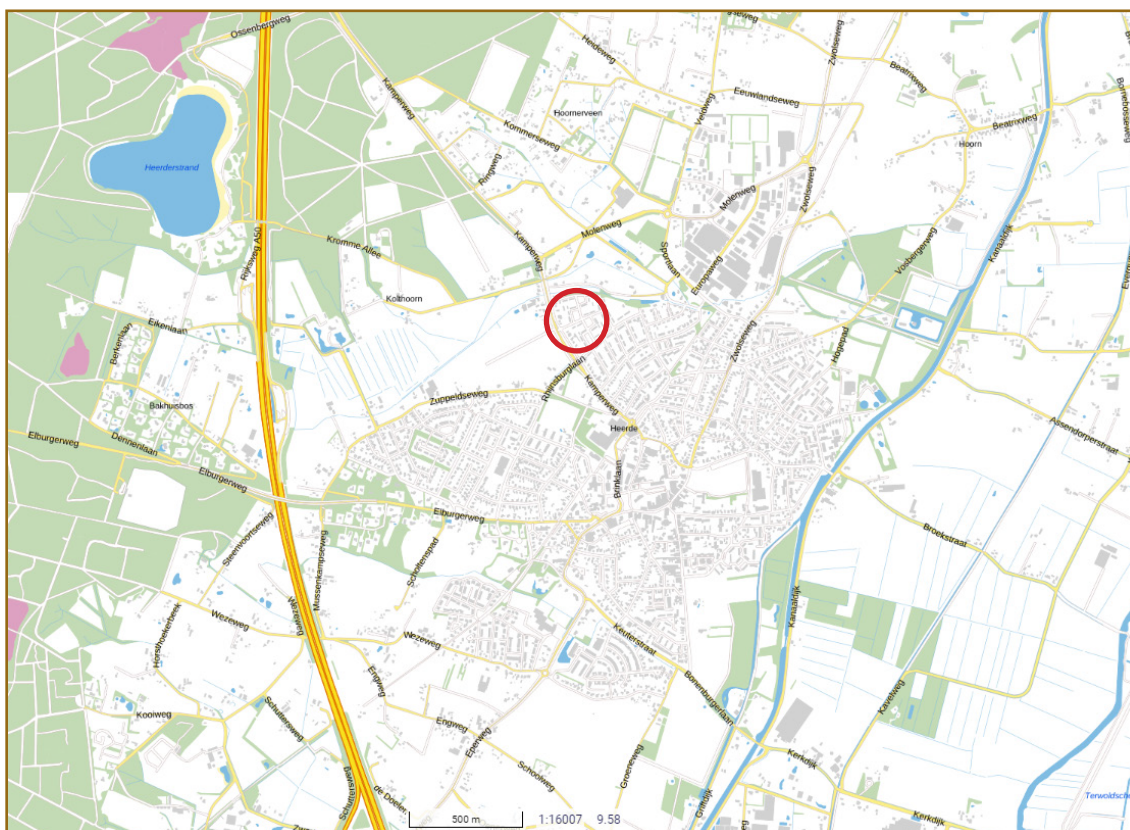
1.2 Planning

De initiatiefnemer is voornemens de werkzaamheden te starten in september 2025. De werkzaamheden aan de woonblokken waar gestart wordt, worden dan naar verwachting tegen het eind van 2025 afgerond. Werkzaamheden aan de daarop volgende woonblokken vindt plaats in 2026. De start van werkzaamheden vindt plaats buiten het broedseizoen om rekening te houden met aanwezige nestplaatsen van huismus, en met eventuele (algemene) broedvogels binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden ter verduurzaming. Er zal gestart worden met het treffen van maatregelen ten behoeve van aanwezige vleermuizen en vogels, om ervoor te zorgen dat ze vertrokken zijn op het moment dat werkzaamheden starten. Deze maatregelen worden verderop in meer detail beschreven. De nieuwe permanente voorzieningen voor vleermuizen en gierzwaluwen worden tijdens de verduurzaming gerealiseerd en voor huismussen worden nieuwe daken opnieuw geschikt gemaakt/gehouden als nestplaats. Voorafgaand aan de start van werkzaamheden zullen tijdelijke voorzieningen voor vleermuizen en huismussen worden opgehangen aan gebouwen in de directe omgeving, rekening houdend met de gewenningstijden die gelden voor de aangetroffen verblijfplaatsen. Omdat gierzwaluwen migrerende vogels zijn, alle werkzaamheden buiten het broedseizoen van gierzwaluw worden uitgevoerd, en gierzwaluwen op dat moment geen gebruik maken van hun nestplaats, zullen geen tijdelijke mitigerende maatregelen voor gierzwaluw worden toegepast.

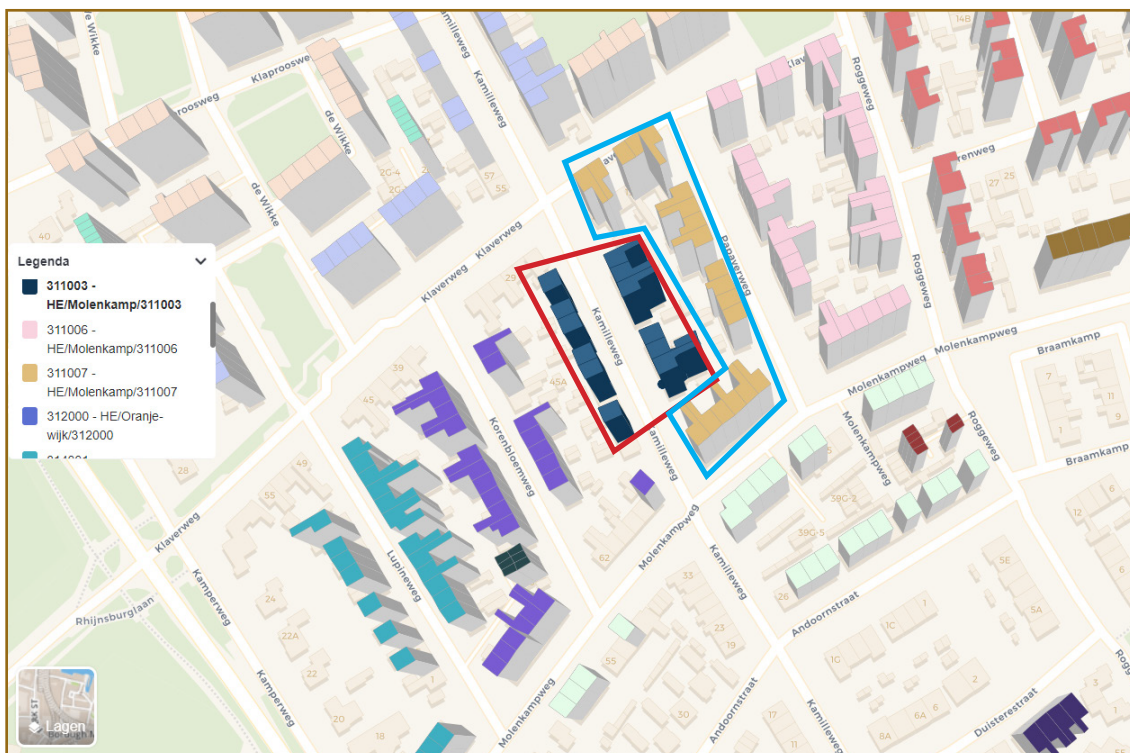
Tabel 1.2: Planning werkzaamheden clusters 311.003, 311.007 & 314.003 te Heerde

Stap	Datum/periode	Actie/gebeurtenis	Soort (HM = huismus, GZ = gierzwaluw, VL = vleermuis)	Ecologische begeleiding?
1	mei 2025	ophangen tijdelijke kasten	VL, HM	ja
2	eerste helft september 2025	natuurvrij maken vleermuizen en vogels	VL, HM	ja
3	september 2025	uitvliegcheck en broedvogelcheck na natuurvrij maken	VL, HM	ja
4	tweede helft september 2025 tot eind 2025	werkzaamheden ter verduurzaming na negatieve uitvlieg-/broedvogelcheck inclusief inbouwen faunavoorzieningen	VL, HM, GZ	ja

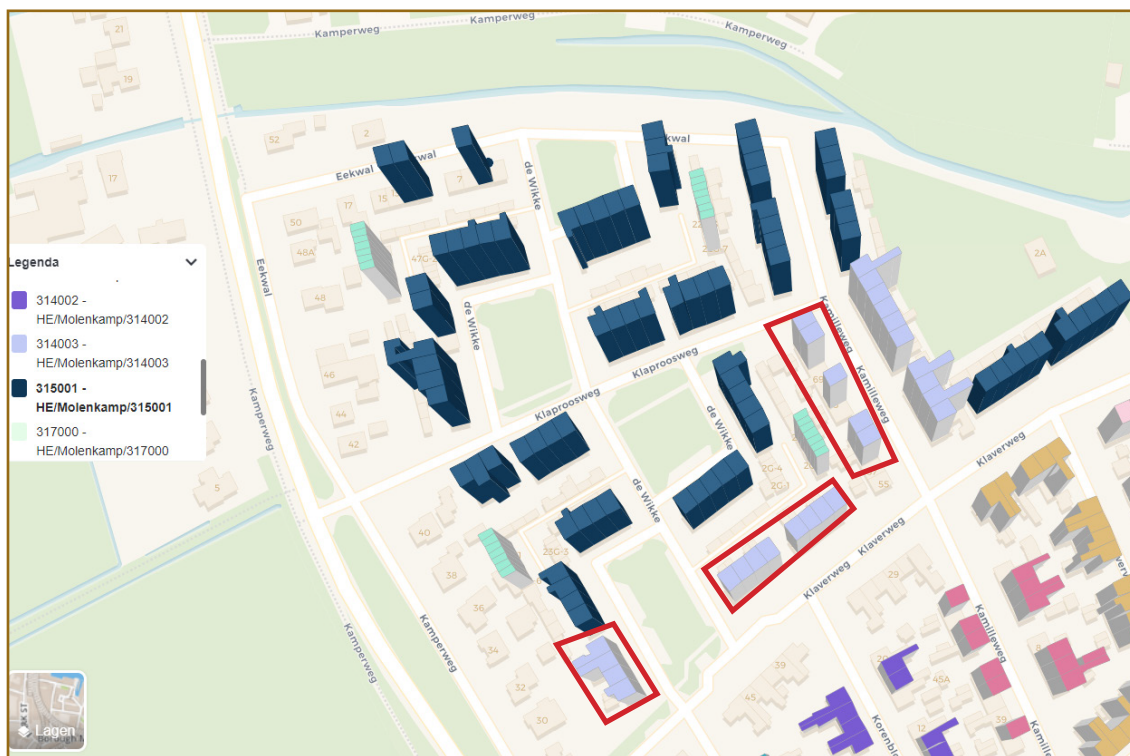

Afbeelding 1.1: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Heerde en omgeving.
Bron: Pdok Viewer BRT achtergrondkaart (app.pdok.nl/viewer).

Afbeelding 1.2: Kaart met woningen Woonstichting Triada clusters 311.003 (rood kader) en 311.007 (blauw kader). Bron: Luxs.

Afbeelding 1.3: Kaart met woningen Woonstichting Triada cluster 314.003 (rood kader) behorende tot het plangebied. Het lila gedeelte zonder kader behoort tot plangebied Molenkamp Noord te Heerde. Bron: Luxs.

Afbeelding 1.4: Luchtfoto met woningen behorend tot cluster 301.002 (rood kader). Het betreft twee helften van verschillende tweekappers. De andere helften zijn in het verleden verkocht en sindsdien in particulier bezit. Bron: PDOK luchtfoto.

2. Onderzoeksresultaten en verbodsbepalingen

2.1 Samenvatting resultaten nader ecologisch onderzoek

Afbeelding 2.1: Aanwezigheid van beschermde soorten clusters 311.003, 311.007 en 314.003 Heerde binnen het plangebied (lichtblauw kader). Alleen de verblijfplaatsen in woningen behorend tot het plangebied zijn weergegeven. In totaal werden 12 nestplaatsen van huismuis en 1 zomer-/paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Bron ondergrond: Pdok viewer luchtfoto (app.pdok.nl/viewer).

Legenda

Vleermuizen	gewone dwergvleermuis	laatvlieger
(zomer)verblijf/ nestplaats		
paarverblijf		
kraamverblijf		
foerageer-/ leefgebied		
vliegroute		
passeerlocatie		

Vogels	huismuis	gierzwaluw	spreeuw
(zomer)verblijf/ nestplaats			
essentieel foerageer-/ leefgebied		n.v.t.	

Afbeelding 2.2: Resultaten vleermuisonderzoek cluster 301.002 Veerstraat Heerde.
Bron ondergrond: Pdok viewer luchtfoto (app.pdok.nl/viewer).

Legenda

Vleermuizen	gewone dwergvleermuis
(zomer)verblijf/ nestplaats	
paarverblijf	
kraamverblijf	
foerageer-/ leefgebied	
vliegroute	
passeerlocatie	

In de onderzochte woningen, verspreid over meerdere huizenblokken zijn in totaal aangetroffen: 2 zomer-/paarverblijf van gewone dwergvleermuis en 12 nestplaatsen van huismus. De aangetroffen nest- en verblijfplaatsen zijn weergegeven op afbeelding 2.1 en 2.2. De exacte locaties van de aangetroffen nest- en verblijfplaatsen zijn inzichtelijk op kaart/luchtfoto in de rapportages van de soortgerichte onderzoeken. Er werden geen verblijfplaatsen van andere vleermuissoorten aangetroffen. Ook in woningen in de omgeving (buiten het plangebied) zijn verblijfplaatsen van vleermuizen en nestplaatsen van gierzwaluwen en huismussen vastgesteld, maar omdat de werkzaamheden sterk locatiegebonden zijn (verduurzaming) wordt op voorhand geen negatief extern effect verwacht op nest- en verblijfplaatsen in de omgeving. Het onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen is conform Vleermuisprotocol (2021) uitgevoerd, en de onderzoeken naar huismus en gierzwaluw zijn conform de richtlijnen uit de desbetreffende Kennisdocumenten en/of de richtlijnen van de provincie Gelderland uitgevoerd.

De verduurzaming zal leiden tot het verlies van twee vaste, jaarrond beschermde, verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Het betreft 2 zomer-/paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis die waarschijnlijk jaarrond gebruikt worden. De verduurzaming zal tevens kunnen leiden tot het verlies van de aangetroffen jaarrond beschermde nestplaatsen van huismussen, omdat er ook werkzaamheden aan de daken zullen plaatsvinden; dit betreft in totaal 12 nesten. Verblijfplaatsen van gierzwaluw ontbreken. Naast vleermuizen is daarom ook voor huismus sprake van overtreding van verbodsbepalingen. In tabel 2.2 staat beschreven voor welke soort en voor welke verboden een vergunning wordt aangevraagd.

Tabel 2.2: Soort(en), verbod(en) en belang(en)

Soorten	Verbod(en)		Belang
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Ow Artikel 5.1 lid 2g Bal Artikel 11.46	Opzettelijk verstoren (Bal artikel 11.46 lid 1b) Beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (Bal artikel 11.46 lid 1d)	In het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Ow Artikel 5.1 lid 2g Bal Artikel 11.37	Opzettelijk verstoren, vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten (Bal artikel 11.37 lid 1b)	In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid

3. Mitigerende en compenserende maatregelen

3.1 Tijdelijke maatregelen

Er zijn geen bijzondere verblijfplaatsen aangetroffen en tijdens het bepalen van de maatregelen is uitgegaan van de richtlijnen van de "Handreiking generieke omgevingsvergunning voor woningcorporaties" van de provincie Gelderland. Voor de aangetroffen soorten en functies zou het volgens de GO niet nodig zijn om tijdelijke voorzieningen te realiseren. Desondanks worden 8 tijdelijke vleermuiskasten (van het type 'klein plat') en 10 tijdelijke nestkasten geschikt voor huismussen geplaatst aan gebouwen in eigendom van Woonstichting Triada in de omgeving. De begeleidend ecooloog houdt toezicht op correcte, ecologisch effectieve, plaatsing van de tijdelijke kasten. De kasten zijn in mei/juni 2025 geplaatst, zodat de kasten ten minste 3 maanden tegelijkertijd met de aangetroffen verblijfplaats beschikbaar zijn. Hiermee wordt aan de vereiste gewenningstijden voldaan wanneer eind september/begin oktober gestart wordt met werkzaamheden. Locaties, type kast, en plaatsing(-svoorwaarden) staan beschreven in 'Kastenplan clusters 311.003, 311.007 en 314.003 Heerde - De Slijpkruik Ecologie'.

3.2 Permanente maatregelen

Een onderdeel van de werkzaamheden ter verduurzaming is spouwmuurisolatie. De aantasting van de aanwezige vleermuisverblijfplaatsen is hierdoor permanent. Daarom worden er voor vleermuizen permanente alternatieve verblijfplaatsen in de vorm van inbouwkasten geplaatst op geschikte plekken in de verduurzaamde bebouwing. De aantallen en typen voorzieningen zijn gebaseerd op de 'Handreiking generieke omgevingsvergunning voor flora en fauna activiteiten' van de provincie Gelderland (versie februari 2024) waardoor sprake is van ruime overcompensatie ten opzichte van de 'normale' mitigatie-taakstelling voor 2 aangetroffen verblijfplaatsen van vleermuizen. De exacte locaties worden door de begeleidend ecooloog bepaald in overleg met Triada en de aannemer. Locaties, type kast, en plaatsing(-svoorwaarden) staan beschreven in 'Kastenplan clusters 311.003, 311.007 en 314.003 Heerde - De Slijpkruik Ecologie'. Voor huismussen wordt toepassing van inbouwkasten niet zinvol geacht; de daken worden op dezelfde wijze hersteld als dat ze nu ook aanwezig zijn. Alle daken zijn na afronding van werkzaamheden daarom weer in dezelfde en/of vergelijkbare mate beschikbaar en toegankelijk voor huismussen. Het beschikbaar maken/houden van de daken voor huismussen wordt gedaan door vogelschroot op de derde panlat of hoger aan te brengen en de ruimte daaronder toegankelijk te maken en te houden voor huismussen. Dit geldt alleen niet voor dakdelen die op het zuiden gericht zijn omdat de temperatuur op deze plekken te hoog kan oplopen in de zomer. In de toegankelijke gedeelten wordt gripgaas aangebracht om de vogels grip te bieden en te voorkomen dat vogels isolatieplaten beschadigen.

Aanwezige bomen, struiken en gevelgroen, foerageer- en drinkmogelijkheden en zandige plekken voor stofbaden, blijven binnen het plangebied tijdens en na de werkzaamheden behouden; de werkzaamheden betreffen werkzaamheden ter verduurzaming, verwijdering van groenstructuren is in principe geen onderdeel van de voorgenomen werkzaamheden.

Tabel 3.1: Overzicht maatregelen clusters 301.002, 311.003, 311.007 en 314.003 te Heerde.

Soort- (groep)	Vermijden gevoelige periodes	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim voor de ingreep	Permanente mitigatie
Vleer- muizen	Natuurvrij maken buiten de gevoelige periodes van voortplanting, kraamperiodes en winterrust.	8 tijdelijke vleermuiskasten (type klein plat) aan bebouwing in de directe omgeving	Alle (potentiële) verblijfplaatsen worden buiten kraamperiode en periode van winterrust ongeschikt gemaakt onder begeleiding van een vleermuis-deskundige. Concreet is gekozen voor de periode 1 september - 15 oktober. De exacte periode dient te worden bepaald door de ecooloog.	Realisatie van 49 permanente alternatieve zomer/ paarverblijfplaatsen (Unitura VMPM1s of vergelijkbaar) en 4 permanente kraamverblijfplaatsen (bijv. VMPMK1 van Unitura) d.m.v. inbouwkasten conform mitigatiecatalogus gebouwbewonende soorten (Arcadis, 2021).
Huismus	Werkzaam- heden uitvoeren buiten de gevoelige periode van broedseizoen en periodes van vorst of aanhoudend slecht weer.	12 tijdelijke nestkasten geschikt voor huismus aan bebouwing in de directe omgeving	Alle (potentiële) nestplaatsen worden buiten broedseizoen en periodes van vorst ongeschikt gemaakt onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Concreet is gekozen voor de periode 1 september - 15 oktober. De exacte periode dient te worden bepaald door de ecooloog.	N.v.t., de daken worden op dezelfde wijze hersteld als dat ze nu ook aanwezig zijn. Alle daken zijn na afronding van werkzaamheden daarom weer in dezelfde en/of vergelijkbare mate beschikbaar en toegankelijk voor huismussen.
Gierzwaluw	n.v.t. want niet aangetroffen, desondanks worden werkzaam- heden uitgevoerd buiten het broedseizoen van gierzwaluw.	geen	n.v.t.	N.v.t., niet aangetroffen; bovendien worden daken op dezelfde wijze hersteld als dat ze nu ook aanwezig zijn (zie punt hierboven voor huismussen)

3.3 Natuurvrij maken (voorkomen van doden of verwonden van dieren)

Voorafgaand aan werkzaamheden ter verduurzaming worden bij alle woningen behorende bij de clusters waar werkzaamheden zullen plaatsvinden onder ecologische begeleiding vleermuis- en vogelwerende maatregelen aangebracht om zodoende het doden of verwonden van beschermde individuen te voorkomen. Dit geldt dus ook voor de woningen waar geen verblijfplaatsen zijn aangetroffen. De meest kwetsbare perioden voor vleermuizen zijn de kraamperiode (globaal mei t/m juli) en de periode van winterrust (globaal november t/m maart). Het ongeschikt maken is daarom gepland in september 2025. Dit is buiten de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiodes van vleermuizen, op een moment waarop vleermuizen relatief flexibel zijn. Het ongeschikt maken, en ook de start van de werkzaamheden ter verduurzaming, vindt hiermee tevens plaats buiten het broedseizoen van vrijwel alle vogels, om zodoende het verstoren van broedgevallen redelijkerwijs uit te sluiten. Het exacte moment van ongeschikt maken is o.a. afhankelijk van klimatologische omstandigheden en dient te worden vastgesteld door de ecologisch deskundige.

Het ongeschikt maken van de vleermuisverblijfplaatsen en nestplaatsen van huismus wordt voorafgaand aan de verduurzaming uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Voor het ongeschikt maken zijn verschillende methodes beschikbaar via het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis van BIJ12 (2024). In dit geval worden er o.a. 'exclusion flaps' geplaatst op de potentiële in-/uitvliegopeningen, plastic kokers waardoor vleermuizen wel uit kunnen vliegen maar niet meer de verblijfplaats in kunnen. De exclusion flaps worden zodanig geplaatst dat uit ieder mogelijke verblijfplaats een ontsnappingsmogelijkheid is en dat bij grotere aaneengesloten ruimtes minimaal elke 3 meter een uitvliegmogelijkheid is. De overige openingen worden afgedicht met rondschuim, weringsborstels, kit of andere niet-expansieve of dampvormende middelen zodat vleermuizen niet terug het gebouw in kunnen nadat ze uitgevlogen zijn. Een vleermuisdeskundige controleert voorafgaand aan de werkzaamheden of alle verblijfplaatsen leeg zijn door een uitvliegcheck in de avond. Tussen het ongeschikt maken en de uitvliegcheck moeten er minimaal 3 dagen zitten met voor vleermuizen geschikte omstandigheden: een avondtemperatuur van minimaal 10 graden Celsius, maximaal windkracht 4 Bft en droog. De uitvliegcheck moet plaatsvinden onder voor vleermuizen geschikte omstandigheden. Voor het ongeschikt maken van nestplaatsen van huismus wordt gebruik gemaakt van vogelwerende borstels en/of rondschuim. Ook deze maatregelen worden door middel van een check door een ecologisch deskundige voorafgaand aan werkzaamheden gecontroleerd. Als er toch nog vleermuizen of huismussen worden aangetroffen in de bebouwing moeten aanvullende ontmoedigende maatregelen getroffen worden en dient bovenstaande procedure herhaald te worden totdat geen fauna meer wordt aangetroffen. Door het ongeschikt maken van de aangetroffen en potentiële vleermuisverblijfplaatsen en nestplaatsen buiten de kwetsbare periode van voortplanting, winterrust en periodes van vorst wordt invulling gegeven aan de zorgplicht. In deze periode zijn dwergvleermuizen en vogels relatief mobiel en het minst kwetsbaar, waardoor ze de mogelijkheid hebben om alternatieve verblijfplaatsen op te zoeken vóórdat de werkzaamheden plaatsvinden.

In de perioden zoals omschreven in de tabel 'Natuurkalender gebouwbewonende soorten' (zie onderstaand) kan ongeschikt worden gemaakt, mits het daarna nog drie opeenvolgende dagen geschikt weer is.

Bij renovatie en verduurzaming van het pand wordt in principe gebruik gemaakt van wering of exclusion van de soort. Voor vleermuizen worden alle mogelijke invliegopeningen onbruikbaar gemaakt door een combinatie van exclusion flaps/tubes en rondschuim. Het natuurvrij maken wordt uitgevoerd onder ecologische begeleiding en hierbij wordt tevens, voorafgaand aan daadwerkelijk ongeschikt maken, gecontroleerd op late broedgevallen of kuikens. Na het ongeschikt maken voert de ecooloog een nacontrole uit middels een uitvliegcheck in de avond en een broedvogelcheck overdag.

Natuurkalender gebouwbewonende soorten

Soort	Jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sept	okt	nov	dec
huismus	1	1	1-2	2				3	3		1	1
gierzwaluw	1	1	1	2				3	3	3	1	1
vleermuizen				2				3-4		4		
steenmarter	1	1	1-2	2				3			1	1

- 1) Ongeschikt maken voor deze soort mag mits minimaal tot 1 april vrije doorgang voor vleermuizen, voor huismus mag dit niet in een periode dat het vriest (bij vorst overdag).
- 2) Ongeschikt maken voor deze soort mag mits geen huismus, steenmarter of kraamverblijf aanwezig.
- 3) Ongeschikt maken voor deze soort mag na controle door ecooloog op late broedgevallen of jongen.
- 4) Ongeschikt maken voor deze soort mag mits na 1 aug extra avondcontrole op activiteit van laatvliegers bij die locaties waar eerder activiteit (ook foerageren < 200 m) van laatvliegers is vastgesteld; indien laatvlieger aanwezig pas ongeschikt maken na half augustus en niet na half

4. Alternatieven

4.1 Alternatieve locatie

De ontwikkelingen betreffen werkzaamheden ter verduurzaming en zijn hierdoor per definitie locatiegebonden. Van alternatieve locaties is daarom geen sprake.

4.2 Alternatieve inrichting

Het alternatief voor verduurzaming zou sloop en nieuwbouw zijn. Mogelijke schadelijke effecten door werkzaamheden op beschermde diersoorten zouden in dat geval grotendeels vergelijkbaar zijn, omdat de aanwezige verblijfplaatsen door sloop en nieuwbouw ook verloren zouden gaan. Niets doen is ook geen optie, gezien de huidige, niet duurzame, staat van de woningen.

4.3 Alternatieve werkwijze

Door de bebouwing voorafgaand aan verduurzaming in de minst kwetsbare periode(n) onder ecologische begeleiding ongeschikt te maken wordt de kans op het doden of verwonden van vleermuizen of vogels voorkomen. Er zijn geen werkwijzen waarmee er minder schadelijke effecten op de aangetroffen soorten zijn.

4.4 Alternatieve planning

Vanwege de aanwezigheid van vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen is gekozen om het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen uit te voeren in de minst kwetsbare periode(n) voor deze soorten. Dat wil zeggen buiten de kraamperiode en winterrust van vleermuizen en buiten het broedseizoen voor vogels. Dit is de meest optimale planning om negatieve effecten zoveel mogelijk te beperken.

5. Staat van instandhouding

5.1 Staat van instandhouding

5.1.1 Gewone dwergvleermuis

De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is onbekend, maar is in 2013 nog als 'gunstig' beoordeeld (Zoogdierverseniging, 2022). De soort komt in Vaassen en omgeving algemeen voor (NDFF, 2022). Door de werkzaamheden gaan 1 paarverblijfplaats verloren. Zonder het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen is een negatief effect op de lokale populatie en daarmee de staat van instandhouding niet uitgesloten. In 2018 werden in Gelderland zowel de populatieomvang, verspreidingsgebied en kwaliteit van leefgebied als gunstig beoordeeld. Desondanks werd de staat van instandhouding als "ongunstig - ontoereikend" beoordeeld doordat de beschikbaarheid van verblijfplaatsen onder druk staat door sloop, renovatie en na-isolatie. Dit met de opmerking dat de staat van instandhouding "gunstig" zal zijn indien voldoende mitigerende maatregelen genomen worden (Logemann 2018). Door het treffen van in hoofdstuk 3 genoemde mitigerende en compenserende maatregelen worden negatieve effecten tot een minimum beperkt, blijft de functionaliteit van het plangebied voor gewone dwergvleermuis behouden en is er geen sprake van aantasting van de huidige staat van instandhouding.

5.1.2 Huismus

De landelijke staat van instandhouding van de huismus als broedvogel is als matig ongunstig beoordeeld (SOVON, 2022), maar dit kan op regio-niveau verschillen. De precieze situatie omtrent de huismussenpopulatie in de provincie Gelderland is niet bekend. De werkzaamheden hebben uitsluitend betrekking op nesten in de bebouwing. In de buurt van de woonblokken staan ook andere gebouwen en woningen die geschikt zijn als nestplaats en waar ook relatief veel nestplaatsen aanwezig zijn. Door het treffen van in hoofdstuk 3 genoemde mitigerende en compenserende maatregelen worden negatieve effecten tot een minimum beperkt, blijft de functionaliteit van het plangebied voor huismus behouden en is er geen sprake van aantasting van de huidige staat van instandhouding.

5.2 Afbreuk gunstige staat van instandhouding

Door het treffen van in hoofdstuk 2 en 3 genoemde mitigerende en compenserende maatregelen worden negatieve effecten tot een minimum beperkt en blijft de functionaliteit van het plangebied behouden. Er is daarom naar verwachting geen sprake van aantasting van de gunstige staat van instandhouding als de werkzaamheden conform het voorliggende activiteitenplan worden uitgevoerd.

5.3 Specifieke Zorgplicht

Via eerder genoemde maatregelen zoals het werken of natuurvrij maken buiten kwetsbare perioden en het realiseren van alternatieven worden negatieve gevolgen voor dwergvleermuizen, huismussen en gierzwaluwen naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen.

Ondanks bovenstaande maatregelen is er nog steeds sprake van het beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen en het opzettelijk verstoren van exemplaren van gewone dwergvleermuis en huismus. Daarom dient voor deze soorten alsnog een omgevingsvergunning 'flora- en fauna-activiteit' te worden aangevraagd voor overtreding van Ow artikel 5.1 lid 2g en Bal artikel 11.46 lid 1b en 1d (verstoren & voortplantingsplaatsen of rustplaatsen beschadigen of vernielen) en Bal artikel 11.37 lid 1b (Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten). Het doden of verwonden van dieren wordt door de voorgestelde maatregelen voorkomen.

6. Wettelijk belang

De ontheffing wordt voor vleermuizen aangevraagd op grond van het volgende in de Habitatrichtlijn genoemde belang:

- In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economisch aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De ontheffing wordt voor huismus en gierzwaluw aangevraagd op grond van het volgende in de Vogelrichtlijn genoemde belang:

- In het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid.

De woningen zijn gedateerd, er moet daarom onvermijdelijk iets gebeuren. Het energielabel van de woningen (E of slechter) moet verbeterd worden en de woningen bevatten asbest dat verwijderd moet worden. Zowel renovatie als sloop leiden onvermijdelijk tot het verlies van de bestaande verblijfplaatsen. Vanuit de overheid bestaat de opgave om gebouwen te verduurzamen om zodoende de stookbehoefte en daarmee de uitstoot van onder andere CO₂ terug te dringen.

De verduurzaming zal een significante uitstootvermindering tot gevolg hebben. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen en daarmee het beperken van de verwachte opwarming door klimaatverandering.

Voor het tijdstip van uitvoer zijn geen betere alternatieven voorhanden. De werkzaamheden aan de verblijfplaatsen zijn bewust in de minst kwetsbare periode van vleermuizen en buiten het broedseizoen van vogels gepland om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen. Er worden tijdens de bouw ruimschoots voorzieningen gerealiseerd, zelfs meer dan onder de reguliere mitigatietaakstelling. Voor vleermuizen worden verblijfplaatsen gerealiseerd die voor gewone dwergvleermuis verschillende functies kunnen vervullen: zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaats.

7. Bronnenlijst

- BIJ12 (2024). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 2.0, april 2024
- Bij12 (2023a). Kennisdocument Huismus, versie 2.1, februari 2023
- BIJ12 (2023b). Kennisdocument Gierzwaluw, versie 2.0, juli 2023
- Logemann, D. (2018). *De staat van instandhouding - Factsheets voor 25 soorten in Gelderland*. Arcadis in opdracht van provincie Gelderland
- Mossink, J. (2023). *Flora- en faunaonderzoek Veerstraat 18 & 20 te Heerde*, De Slijpkruik Ecologie B.V.
- Van Laar, D. & Mossink, J. (2023). *Ecologische quickscan Cluster 311.003, 311.007, 314.003 & 315.001 te Heerde*, De Slijpkruik Ecologie B.V.
- Van den Berg-Lowijs, L. & Mossink, J. (2024). *Onderzoek beschermde soorten Clusters 311.003, 311.007, 314.003 & 315.001 te Heerde*, De Slijpkruik Ecologie BV.
- NDFF. (2022). *NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren; Gewone dwergvleermuis*. Geraadpleegd op 9 april 2025, van <https://www.verspreidingsatlas.nl/8496199>
- SOVON (2022) Huismus; Staat van instandhouding. Geraadpleegd op 9 april 2025, van <https://stats.sovon.nl/stats/soort/15910>
- Zoogdierverseniging (2022). *Gewone dwergvleermuis; Bescherming en status; Staat van instandhouding*. Geraadpleegd op 9 april 2025, van <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/gewone-dwergvleermuis>

